

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

číslo/rok	otázka	odpověď
2/2019	Musí územní samosprávný celek předat k hospodaření jím zřízené příspěvkové organizaci technické zhodnocení provedené na dlouhodobém majetku již předaném k hospodaření (svěřený majetek)?	<p>Technické zhodnocení dlouhodobého majetku provedené zřizovatelem na majetku již předaném k hospodaření příspěvkové organizaci je součástí svěřeného majetku, a to s ohledem na ustanovení § 27 odst. 2 písm. e) zákona č. 250/2000 Sb., kdy institut svěření majetku k hospodaření ve zřizovací listině je právním aktem, který se vztahuje na majetek jako celek, tj. včetně technických zhodnocení provedených na předmětném majetku po okamžiku jeho svěření.</p> <p>V uvedeném případě se neprovádí změna zřizovací listiny z titulu svěření majetku (provedeného technického zhodnocení). Obsahuje-li však zřizovací listina ocenění svěřeného majetku, upraví účetní jednotka toto ocenění o provedené technické zhodnocení.</p> <p>Z výše uvedeného vyplývá, že územní samosprávný celek nepředává k hospodaření uvedené technické zhodnocení a že o předmětném majetku včetně technického zhodnocení účtuje a odpisuje jej příspěvková organizace. K okamžiku uvedení technického zhodnocení do stavu způsobilého k užívání je proto nezbytné aktualizovat zůstatkovou cenu předmětného majetku a aktualizovat jeho odpisový plán.</p>
1/2019	Může příspěvková organizace uplatnit při vedení účetnictví hospodářský rok?	Přestože v ustanovení § 3 odst. 5 zákona č. 563/1991 Sb. nejsou příspěvkové organizace explicitně uvedeny mezi účetními jednotkami, které nemohou uplatnit hospodářský rok, tak s ohledem na ustanovení jiných právních předpisů nemohou příspěvkové

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

číslo/rok	otázka	odpověď
		<p>organizace uplatnit hospodářský rok při vedení účetnictví.</p> <p>Podle Přílohy č. 3 k vyhlášce č. 383/2009 Sb. předávají vybrané účetní jednotky řádnou účetní závěrku ve stavu k 31. 12., a to v termínu do 20. 2. následujícího roku, resp. do 25. 2. následujícího roku v případě účetních jednotek předávajících Pomocný analytický přehled. Řádnou účetní závěrku se podle ustanovení § 19 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. rozumí účetní závěrka sestavená k poslednímu dni účetního období. Pokud tedy má příspěvková organizace povinnost předávat řádnou účetní závěrku ve stavu k 31. 12., lze dovodit, že má povinnost stanovit účetní období shodně s kalendářním rokem.</p>
3/2018	Jakým způsobem se oceňují cenné papíry představující účast v ovládané osobě nebo v osobě pod podstatným vlivem?	Podíly a cenné papíry se oceňují v souladu s ustanovením § 25 odst. 1 písm. f) zákona č. 563/1991 Sb. pořizovacími cenami. Ke konci rozvahového dne nebo k jinému okamžiku, k němuž se účetní závěrka sestavuje, může účetní jednotka také využít postup podle ustanovení § 27 odst. 6 zákona č. 563/1991 Sb. a ocenit předmětný podíl ekvivalencí (protihodnotou), kdy zvolený způsob ocenění pak musí použít pro ocenění všech podílů představujících účast v ovládané osobě nebo v osobě pod podstatným vlivem.
2/2018	Který majetek musí vybrané účetní jednotky přeceňovat na reálnou hodnotu ke konci rozvahového dne?	Povinnost přeceňovat některý majetek a závazky ke konci rozvahového dne, nebo k jinému okamžiku, ke kterému se sestavuje účetní závěrka, stanoví účetním jednotkám ustanovení § 27

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

číslo/rok	otázka	odpověď
		<p>odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. Zejména se jedná o cenné papíry a dluhopisy určené účetní jednotkou k obchodování, realizovatelné cenné papíry, pohledávky, které účetní jednotka nabyla a určila k obchodování a majetek určený k prodeji s výjimkou zásob.</p>
1/2018	<p>Jakým způsobem se oceňují dlouhodobé podmíněné pohledávky a dlouhodobé podmíněné závazky, a to v souvislosti s vyhláškou č. 397/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 410/2009 Sb.?</p>	<p>V souladu s ustanovením § 25 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb. a § 72 odst. 2 a 4 vyhlášky č. 410/2009 Sb. se dlouhodobé podmíněné pohledávky a dlouhodobé podmíněné závazky oceňují v předpokládané výši pohledávek a závazků.</p> <p>Vyhláškou č. 397/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 410/2009 Sb., byla z výše uvedených ustanovení odstraněna věta: „Výše ocenění se stanoví v úhrnu za 3 následující účetní období.“. Toto již dříve zavedené zjednodušení při použití účetní metody oceňování podmíněných aktiv a podmíněných pasiv vybranými účetními jednotkami způsobovalo, že v účetní závěrce nebyly vykazovány podmíněné pohledávky a podmíněné závazky v předpokládané výši, což zcela neodpovídalo věrnému a poctivému obrazu předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky. Z tohoto důvodu byla věta odstraněna, aby při stanovení výše ocenění dlouhodobých podmíněných aktiv a dlouhodobých podmíněných pasiv nebyla účetní jednotka omezena 3 následujícími účetními obdobími, ale stanovila si výši ocenění podle předpokládané výše plnění, případně aby postup upravila vnitřním předpisem (např. stanovení výše ocenění v případě smluv uzavřených na dobu neurčitou). Nový způsob ocenění dlouhodobých</p>

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

číslo/rok	otázka	odpověď
		podmíněných aktiv a dlouhodobých podmíněných pasiv vyplývající ze změny ustanovení § 72 odst. 2 a 4 vyhlášky č. 410/2009 Sb. mohou účetní jednotky použít pro dlouhodobá podmíněná aktiva a dlouhodobá podmíněná pasiva vykázaná k 31. 12. 2017, nejpozději však pro dlouhodobá podmíněná aktiva a dlouhodobá podmíněná pasiva vykázaná k 31. 12. 2018, ledaže by takový postup byl neefektivní nebo by se jednalo o položky dlouhodobých podmíněných aktiv a dlouhodobých podmíněných pasiv, které jsou nevýznamné.
4/2017	Co je cílem inventarizace?	V souladu s ustanoveními § 29 a 30 zákona č. 563/1991 Sb. je cílem inventarizace zjištění skutečného stavu veškerého majetku a závazků, jiných aktiv, jiných pasiv a skutečností účtovaných v knize podrozvahových účtů a ověření, zda zjištěný skutečný stav odpovídá stavu v účetnictví. Účetní jednotky při inventarizaci postupují tak, že provádějí jednu nebo více inventur a ověřují, zda zjištěný skutečný stav odpovídá stavu v účetnictví.
3/2017	Jakým způsobem se postupuje v případě, kdy dochází ke změnám výměry pozemků při zpřesnění geometrického a polohového určení pozemků (digitalizace pozemků), které jsou předmětem účetnictví?	Vybraná účetní jednotka v případě, že při digitalizaci pozemků došlo ke změně výměry pozemků v souvislosti „s novým katastrálním operátem“, postupuje tak, že upraví (promítne) změny výměry v majetkové evidenci příslušného pozemku a ocenění, např. pořizovací (historická) cena, v účetnictví zůstává nezměněno.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

číslo/rok	otázka	odpověď
2/2017	Jakým způsobem se oceňují nově zjištěné pozemky v účetnictví?	Vybraná účetní jednotka postupuje při oceňování nově zjištěných pozemků, které u účetní jednotky nebyly předmětem účetnictví, v souladu s ustanovením § 25 odst. 1 písm. l) zákona č. 563/1991 Sb., to znamená, že příslušné pozemky ocení reprodukční pořizovací cenou , kterou se rozumí cena, za kterou by byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje.
1/2017	Použije vybraná účetní jednotka při pořízení movitých a nemovitých věcí nabytých za účelem bezúplatného předání s výjimkou bezúplatného předání podle ustanovení § 25 odst. 6 zákona č. 563/1991 Sb. syntetický účet 111 – Pořízení materiálu a syntetický účet 131 – Pořízení zboží?	V případě pořízení movitých a nemovitých věcí nabytých za účelem bezúplatného předání s výjimkou bezúplatného předání podle ustanovení § 25 odst. 6 zákona č. 563/1991 Sb. není účtováno prostřednictvím syntetického účtu 111 – Pořízení materiálu a syntetického účtu 131 – Pořízení zboží, ale je účtováno prostřednictvím syntetického účtu 139 – Ostatní zásoby.
1/2012	Jak naložit s částkami odpisu (odpisovým plánem), pokud jsou u majetku stanovené opravné položky? Snížit cenu majetku o opravné položky a oprávky a odpisy nově počítat z tohoto rozdílu, nebo pokračovat s odpisy v původní výši (tj. před snížením o opravnou položku)? A s tímto dotazem souvisí otázka, jak postupovat v případě, že by opravná položka byla stanovena větší než zůstatková cena?	Z ustanovení bodu 3.8. Českého účetního standardu č. 706 – Opravné položky a vyřazení pohledávek (dále jen „standard“) jednoznačně vyplývá následující: K okamžiku, kdy dochází ke změně výše opravné položky k dlouhodobému majetku, který je odpisován (ke kterému je sestaven odpisový plán), musí účetní jednotka, která o tomto majetku účtuje, odpisový plán k tomuto majetku upravit a výši odpisů pro jednotlivé následující roky odhadované doby používání, pokud se tato nemění, snížit (při tvorbě či zvýšení opravné položky k tomuto majetku), nebo zvýšit (při zrušení či snížení opravné položky k tomuto majetku).

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

číslo/rok	otázka	odpověď
		<p>V § 26 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, je stanoveno, že „Opravnými položkami se vyjadřuje přechodné snížení hodnoty majetku...“ Z výše uvedeného a z ustanovení § 4 vyhlášky č. 410/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů, tedy vyplývá, že opravná položka k dlouhodobému majetku může být vykazována nejvýše v takové výši, aby netto ocenění tohoto majetku k tomuto okamžiku nenabývalo záporných hodnot. Přičemž vzájemná kompenzace opravných položek a oprávek je podle ČÚS č. 706 - bod 3.8. nepřípustná.</p>
3/2011	<p>V případě, že dochází v průběhu účetního období ke změně hmotně odpovědného pracovníka v pokladně účetní jednotky je provedena inventura pokladny (tzv. „předávací inventura“).</p> <p>Jedná se v tomto případě o inventuru prováděnou v rámci inventarizace majetku a závazků podle ustanovení § 6 odst. 3, § 8 odst. 4, § 29 a 30 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a podle ustanovení vyhlášky č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků?</p>	<p>Z ustanovení § 29 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o účetnictví“) mimo jiné vyplývá, že inventarizaci majetku a závazků provádějí účetní jednotky k okamžiku, ke kterému sestavují účetní závěrku jako řádnou nebo mimořádnou. V této souvislosti je nutné zdůraznit ustanovení § 17 zákona o účetnictví, které mimo jiné stanoví, že účetní jednotky uzavírají účetní knihy:</p> <ul style="list-style-type: none">a. k poslednímu dni účetního období,b. ke dni zániku povinnosti vést účetnictví. <p>V návaznosti na výše uvedené ustanovení je nutné zmínit též ustanovení § 19 tj., že řádnou účetní závěrku sestavují účetní jednotky k poslednímu dni účetního období a v ostatních případech sestavují mimořádnou účetní závěrku. Z výše uvedeného vyplývá, že v případě provedení inventury pokladny, která souvisí se změnou hmotně odpovědného</p>

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

číslo/rok	otázka	odpověď
		<p>pracovníka, ke které dochází v průběhu účetního období, se nejedná o inventuru pokladny prováděnou v rámci inventarizace majetku a závazků podle výše uvedených ustanovení zákona o účetnictví a vyhlášky č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků (dále jen „vyhláška o inventarizaci“).</p>
2/2011	<p>Ze kterého právního předpisu vyplývá „co je předmětem inventarizace“ v účetní jednotce tedy tzv. „rozsah inventarizace“?</p>	<p>Tímto právním předpisem je v první řadě zákon o účetnictví. Ustanovení § 29 odst. 1 mimo jiné vymezuje, že účetní jednotky inventarizací zjišťují skutečný stav veškerého majetku a závazků a ověřují, zda zjištěný skutečný stav odpovídá stavu majetku a závazků v účetnictví.</p> <p>Následně pak § 30 zákona o účetnictví v odstavci 8 stanoví, že ustanovení týkající se inventarizace majetku a závazků se použijí i pro inventarizaci jiných aktiv a jiných pasiv, včetně skutečností účtovaných v knize podrozvahových účtů. Vyhláška o inventarizaci v § 2 písm. h) dále stanoví, že pro účely této vyhlášky se inventarizační položkou rozumí: majetek, závazky, jiná aktiva a jiná pasiva, na základě kterých může být vyhotovován inventurní soupis nebo dodatečný inventurní soupis. Jejich označování je podle směrné účtové osnovy a účtového rozvrhu syntetickými, analytickými nebo podrozvahovými účty. Z ustanovení § 2 písm. i) vyplývá, že částí inventarizační položky se pro účely vyhlášky o inventarizaci rozumí: jednotlivé věci, jednotlivé pohledávky, opravné položky k jednotlivým</p>

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

číslo/rok	otázka	odpověď
		<p>pohledávkám, jednotlivé závazky a další skutečnosti, které lze samostatně zjišťovat v rámci inventarizační položky.</p> <p>Z výše uvedeného vyplývá, že „předmětem inventarizace“ je veškerý majetek, závazky, jiná aktiva, jiná pasiva a skutečnosti zaúčtované na podrozvahových účtech.</p> <p>Z uvedeného lze dovodit, že „předmětem inventarizace“ není výsledek hospodaření.</p>
1/2011	Jakým způsobem může „ <i>předmět inventarizace</i> “ definovat příslušná účetní jednotka a z čeho by při tomto určení měla vycházet?	<p>Předmětem inventarizace“ je veškerý majetek, závazky, jiná aktiva, jiná pasiva a skutečnosti zaúčtované na podrozvahových účtech. Pro úplnost je třeba konstatovat, že „předmětem inventarizace“ není výsledek hospodaření.</p> <p>Při určení „předmětu inventarizace“ by příslušná vybraná účetní jednotka měla v první řadě vycházet ze dvou částí účetní závěrky tj. z rozvahy a přílohy. Dalším neméně důležitým „dokumentem“ pro jednoznačné určení „předmětu inventarizace“ je účtový rozvrh příslušné vybrané účetní jednotky. Podle ustanovení § 4 odst. 8 zákona o účetnictví jsou i vybrané účetní jednotky při vedení účetnictví povinny dodržovat mimo jiné i uspořádání, označování a obsahové vymezení položek majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv v účetní závěrce, včetně uspořádání, označování a obsahového vymezení podrozvahových účtů. Dále § 4 odst. 8 v písm. f) zákona o účetnictví stanoví, že účetní jednotky jsou povinny dodržovat při vedení účetnictví též směrnou účtovou osnovu. Uspořádání, označování a obsahové</p>

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

číslo/rok	otázka	odpověď
		<p>vymezení položek majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv v účetní závěrce, včetně uspořádání, označování a obsahového vymezení podrozvahových účtů a směrnou účtovou osnovu pro vybrané účetní jednotky vymezuje vyhláška č. 410/2009 Sb. (viz Hlava II, VII a Příloha č. 7). V případě stanovení účtového rozvrhu je nutné postupovat podle ustanovení § 14 zákona o účetnictví, ze kterého vyplývá:</p> <p>a. na podkladě směrné účtové osnovy jsou účetní jednotky povinny sestavit účtový rozvrh, v němž uvedou účty potřebné k zaúčtování všech účetních případů</p> <p>a k sestavení účetní závěrky v dané účetní jednotce.</p> <p>b. účetní jednotky sestavují účtový rozvrh pro každé účetní období; v průběhu účetního období je možno účtový rozvrh doplňovat.</p> <p>Z uvedeného vyplývá, že příslušná vybraná účetní jednotka při stanovení „předmětu inventarizace“ by měla vycházet</p> <p>a. z „obsahu“ rozvahy,</p> <p>b. z „obsahu“ přílohy - části označené A.4.,</p> <p>c. z účtového rozvrhu.</p>
2/2010	<p>Vysvětlete ustanovení § 13 odst. 2 písm. b) zákona o účetnictví: <i>„souhrnné obraty strany Má dáti a Dal účtů, alespoň za kalendářní měsíc; vybrané účetní jednotky uvádějí souhrnné obraty denně, nenaplní-li tuto povinnost vybraná účetní jednotka v jiné účetní knize.“</i></p>	<p>Ustanovení § 13 odst. 2 písm. b) zákona o účetnictví se nechápe jako požadavek na průběžné denní zúčtovávání jednotlivých účetních případů (například proúčtování výdeje ze skladu, předpisů pohledávek za stravu, úroky z prodlení, rozúčtování denních pohybů pokladny,...).</p> <p>Je dále možné provádět ve frekvencích odpovídajících potřebám a možnostem</p>

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

číslo/rok	otázka	odpověď
		účetních jednotek (zpravidla nejméně 1x měsíčně). Při tomto účtování se samozřejmě zdůrazňuje, že tyto „souhrnné“ účetní záznamy musí být doložitelné prostřednictvím průkazných prvotních dokladů. Výše uvedené ustanovení se chápe jako požadavek na „programátorské nastavení“ hlavní knihy tak, aby bylo možno provádět generování obrátů na jednotlivých účtech denně. Velmi zjednodušeně řečeno: „Denní obraty hlavní knihy a povinnost denního účtování jsou rozdílné věci.“
1/2010	Kde jsou definovány vybrané účetní jednotky?	Okruh vybraných účetních jednotek stanoví § 1 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění účinném od 1. 1. 2010. Vybranými účetními jednotkami jsou: organizační složky státu, státní fondy podle rozpočtových pravidel, Pozemkový fond České republiky, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, Regionální rady regionů soudržnosti, příspěvkové organizace a zdravotní pojišťovny.